НАСААТЧЫЛЫК ЖӨНҮНДӨ ЖОБО

1. **Жалпы жоболор**

1.1 Насаатчылык – бул насаатчынын төмөнкүдөй топтордогу адистерге (мындан ары – «жаш адистерге») кесиптик өсүш жагынан ар тараптуу жардам жана колдоо көрсөтүү ишмердиги:

- педагогикалык билими болсо да, билим берүү мекемелеринде педагог катары иштеген эмгек стажы топтоло элек жаш адистерге;
- окуу-тарбия процессинде кошумча жардамга муктаж болгон мугалимдерге;

Насаатчы – бул предмет жана окутуу усулу жаатында мыкты кесиптик жана инсандык сапаттарга ээ болгон педагог:

1.2 Насаатчылык – жаш адистин педагогикалык ишмердиги үчүн зарыл иш билгичтигин өнүктүрүү боюнча насаатчынын тутумдуу, жекече иш жүргүзүшү.

1.3 Насаатчылыктын укуктук негизи болуп Кыргыз Республикасынын Билим берүү жана илим министрлигинин ушул Жобосу, башка мыйзамдык жана ченемдик актылары саналат.

II Насаатчылыктын максаттары жана милдеттери

2.1 Насаатчылыктын максаты – жаш адистерге кесиптик такшалуу жагынан көмөк көрсөтүү аркылуу мектептин адистер боюнча мүмкүнчүлүгүн бекемдөө.

2.2 Насаатчылыктын негизги милдеттери:

- мектеп маданиятына көнүктүрүү, мектеп жамаатынын мыкты салттарын жана адеп ченемдерин өздөштүрүүгө көмөктөшүү;
- жаш адистердин педагогикалык ишке дилгирлигин ойготуу жана аларды мектепке алып калуу;
- жаш адистин кесиптик өсүшүн камсыздоо, тапшырылган милдеттерди өз алдынча, сапаттуу аткаруу жөндөмүн өнүктүрүү.

III Насаатчылыкты уюштуруунун негиздери

3.1 Насаатчынын талапкерлиги мектептин усулдук бирикмелеринин жыйындарында көрсөтүлүп, мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басары менен макулдашылат да, мектеп директорунун буйругу менен бекитилет. Насаатчыны бекитүү жөнүндө буйрук жаш адисти тийиштүү кызматка дайындоодо эки жума ичинде чыгарылат;

3.2 Насаатчылыкка мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басары жана бирикме башчылары жетекчилик кылышат;

3.3 Бирикме жетекчиси кесиптик даярдыгы жогорку, усулдук иш жагынан тажрыйбалуу, ошондой эле беш жылдан ашуун педагогикалык стажы бар мугалимдердин ичинен насаатчыны сунуштайт;

3.4 Насаатчынын өзү жана жаш адис макул болгон шартта дайындалат. Насаатчы жаш адиске үч жыл бою көз салып, жардам көрсөтүп турат;

3.5 Насаатчы төмөнкүдөй учурларда мектеп директорунун буйругу боюнча алмаштырылат:

- насаатчы жумуштан бошотулганда;
- жаш адис же насаатчы башка ишке которулганда;
- насаатчы менен жаш адис психологиялык жактан өз ара мамиле түзө албай калганда;
- насаатчы тартип жоопкерчилигине тартылганда;

3.6 Насаатчынын ишинин ийгилиги жаш адистин кесиптик өсүшүнө карай бааланат;

3.7 Ишинин ийгилиги үчүн насаатчы шыктандыруу тутумунун алкагында сыйланышы мүмкүн;

3.7 Насаатчылардын демилгеси боюнча Насаатчылар кеңеши түзүлүшү мүмкүн;

IV Насаатчынын милдеттери:

- билим берүү жаатындагы мыйзамдардын жана жаш адистин ээлеген кызматына укук-милдеттерин аныктоочу ченемдик-укуктук актылардын талаптарын билүү;
- жаш адистин кесиптик ишмердигине тиешелүү муктаждыктарын аныктап билүү;

- жыл сайын жаш адис менен биргеликте анын кесиптик өсүш планын иштеп чыгуу; белгилүү мөөнөттө аткарылуучу конкреттүү тапшырмаларды берүү, аткарылышына көзөмөл жүргүзүү; зарыл учурда жардам көрсөтүү;
- жаш адиске сабакты пландап өткөрүүнүн практикалык ыкмаларын жана жолдорун өздөштүрүү жагынан көмөктөшүү, ишиндеги күчтүү жана алсыз жактарын аныктап билүү, талдоо, кемчиликтерин жоюу жолдорун белгилөө;
- жаш адиске мектеп документтерин (календардык, күнүмдүк сабактын жана тарбиялык сабактын пландарын жүргүзүү, окуучулардын өздүк иштерин жана окуу журналын ж.б) тариздөөнү жана жүргүзүүнү үйрөтүү;
- кызматка киргизүү (мугалимге коюлуучу негизги талаптар, ички эмгек тартибинин, эмгекти коргоо жана коопсуздук техникасынын эрежелери менен тааныштыруу);
- жаш адистин ишине байланышкан маселелерди талкуулоого катышуу;
- түзүлгөн планга ылайык иш жүргүзүү, анын аткарылышы тууралуу бирикме жетекчисине өз убагында билдирип туруу;

V Насаатчынын укуктары

Насаатчынын төмөнкүдөй укуктары бар:

- сабактарды, класстан тышкаркы иштерге байкоо жүргүзүү, талдоо;
- жаш адистен оозеки жана жазуу жүзүндөгү жүргүзгөн отчетторду талап кылуу;
- мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарынын жана бирикме жетекчисинин макулдугу менен жаш адисти окуп-үйрөтүүгө мектептин башка мугалимдерин да катыштыруу;
- кесиптик ар-намысын жана кадыр-баркын коргоо;
- жаш адис менен иштөөдөн баш тартуу;
- насаатчылык жаатында кесиптик чеберчилигин жогорулатуу;

VI Жаш адистин милдеттери

Насаатчылык мезгилинде жаш адистин төмөнкүдөй милдеттери болот:

- Кыргыз Республикасынын «Билим берүү жөнүндө», «Мугалимдин статусу жөнүндө» мыйзамдарын, өз ишмердигин, мектептин түзүмүн, иштөө өзгөчүлүктөрүн жана функционалдык милдеттерин аныктоочу ченемдик актыларды окуп-үйрөнүү;
- насаатчы менен иштешүү планын аткаруу;

- өзүнүн кесиптик чеберчилигин жогорулатуу боюнча дайыма иштөө;
- насаатчыдан жаңычыл усулдарды жана иштөө ыкмаларын үйрөнүү;
- өзүнүн жалпы билим жана маданий деңгээлин өркүндөтүү;
- насаатчы менен бирге иштелип чыккан планга ылайык, өз ишмердиги тууралуу отчет берип туруу;

VII Жаш адистин укуктары

Жаш адистин төмөнкүдөй укуктары бар:

- насаатчыдан жардам алуу;
- өз ишин жакшыртуу боюнча сунуштарын мектеп жетекчилеринин кароосуна коюу;
- кесиптик ар-намысын жана кадыр-баркын коргоо;
- өзүнүн кесиптик чеберчилигин жогорулатуу;
- өз ишине баа берген даттануулар жана башка документтер менен таанышуу, алар боюнча түшүндүрмө берүү;
- кесиптик адеп ченемдеринин бузулушуна байланыштуу өзүнүн таламдарын коргоо;
- насаатчы менен иштөөдөн баш тартуу;

VIII Насаатчынын ишин жетектөө

8.1 Мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарынын төмөнкүдөй милдеттери бар:

- жаш адисти мектептин педагогикалык жамаатына тааныштыруу, ага насаатчынын бекитилгендиги жөнүндө буйрукту жарыялоо;
- жаш адистин насаатчы менен биргеликте иштеши үчүн зарыл шарттарды түзүү;
- жаш адис менен насаатчынын өткөргөн айрым сабактарына жана предмет боюнча класстан тышкаркы иш-чараларына катышуу;
- насаатчылардын жаш адис менен иштешүү планын түзүшүнө усулдук колдоо көрсөтүү жана практикалык жардам көрсөтүү;
- билим берүү уюмундагы насаатчылыкты уюштуруу боюнча алдыңкы тажрыйбасын иликтөө, жалпылоо жана жайылтуу;

8.2 Мектептеги усулдук бирикменин жетекчисинин төмөнкүдөй милдеттери бар:

- усулдук бирикменин отурумунда насаатчынын иш планын карап чыгуу;
- насаатчынын жаш адис менен иштешүүсүнө тутумдуу, үзгүлтүксүз колдоо көрсөтүп туруу;
- мектептеги усулдук бирикменин отурумунда насаатчынын жана жаш адистин отчетун угуу, натыйжалары менен мектеп директорунун окуу-тарбия иштери боюнча орун басарын тааныштыруу;

IX Насаатчылыкты жөнгө салуучу иш кагаздары

9.1 Насаатчылыкты жөнгө салуучу документтерге төмөнкүлөр кирет;

- насаатчылык жөнүндө ЖОБО
- насаатчыга жаш адис бекитилгендиги тууралуу мектеп директорунун буйругу;
- насаатчынын жаш адис менен иштешүү планы;
- насаатчы менен жаш адистин аткарган иштери жөнүндө отчеттор;
- өз ара сабакка катышуу, катышкан сабактар менен класстан тышкаркы иш-чараларды талдоо жана өзүн-өзү талдоо (ой жүгүртүү) дептерлери;
- насаатчылык маселелерин караган педагогикалык кеңештердин,